

Over de Duurzaamheidsscan

Inleiding

De Duurzaamheidsscan van Eco-Schools voor het voortgezet onderwijs is stap 2 van het zevenstappenplan van Eco-Schools. De scan bestaat uit een set van 10 scorekaarten waarmee de werkgroep zelfstandig de duurzaamheid van hun school in kaart brengt. Daarmee ontdekt zij wat goed gaat en wat voor verbetering vatbaar is. Zij presenteren hun aanbevelingen tijdens een Eco-schoolvergadering aan de werkgroep en/of de directeur.

Lesinhoud

Leerlingen ontdekken aan de hand van verschillende thema's zoals energie, afval en groen, wat duurzaamheid in hun eigen leefomgeving betekent. Daarnaast leren zij hun bevindingen te vertalen naar een advies.

Voortgezet onderwijs:	alle niveaus van het voortgezet onderwijs
Vorbereidingstijd:	15–30 minuten
Duur:	1 tot 2,5 uur (afhankelijk van het aantal in te vullen kaarten per leerling/groepje)

Leerinhoud

De Duurzaamheidsscan sluit aan bij de volgende kerndoelen:

- ✦ *Kerndoel 29:* De leerling leert kennis te verwerven over en inzicht te verkrijgen in sleutelbegrippen uit het gebied van de levende en niet-levende natuur, en leert deze sleutelbegrippen te verbinden met situaties in het dagelijks leven.
- ✦ *Kerndoel 30:* De leerling leert dat mensen, dieren en planten in wisselwerking staan met elkaar en hun omgeving (milieu), en dat technologische en natuurwetenschappelijke toepassingen de duurzame kwaliteit daarvan zowel positief als negatief kunnen beïnvloeden.
- ✦ *Kerndoel 31:* De leerling leert onder andere door praktisch werk kennis te verwerven over en inzicht te verkrijgen in processen uit de levende en niet-levende natuur en hun relatie met omgeving en milieu.
- ✦ *Kerndoel 35:* De leerling leert over zorg en leert zorgen voor zichzelf, anderen en zijn omgeving, en hoe hij de veiligheid van zichzelf en anderen in verschillende leefsituaties (wonen, leren, werken, uitgaan, verkeer) positief kan beïnvloeden.
- ✦ *Kerndoel 42:* De leerling leert in eigen ervaringen en in de eigen omgeving effecten te herkennen van keuzes op het gebied van werk en zorg, wonen en recreëren, consumeren en budgetteren, verkeer en milieu.

De volgende kerndoelen sluiten eveneens aan bij actief burgerschap:

- ✦ *Kerndoel 36:* De leerling leert betekenisvolle vragen te stellen over maatschappelijke kwesties en verschijnselen, daarover een beargumenteerd standpunt in te nemen en te verdedigen, en daarbij respectvol met kritiek om te gaan.
- ✦ *Kerndoel 39:* De leerling leert een eenvoudig onderzoek uit te voeren naar een actueel maatschappelijk verschijnsel en de uitkomsten daarvan te presenteren.

De kerndoelen bij actief burgerschap passen binnen het domein participatie:

Onderbouw VO

Leerinhouden	
Kennis en inzicht	<ol style="list-style-type: none"> 1. inspraak 2. voordelen van participatie inzien
Vaardigheden	<ol style="list-style-type: none"> 1. invloed uitoefenen op besluitvorming in groep leerlingen en volwassenen 2. meedoen aan maatschappijgerichte actie
Houdingen	<ol style="list-style-type: none"> 1. betrokkenheid bij aspect van de samenleving
Ervaringen	
Binnenschools	beoordelen eigen school ("vraag het de leerling") meedoen aan op samenlevingsgerichte actie

Bovenbouw VO

Leerinhouden	
Kennis en inzicht	<ol style="list-style-type: none"> 1. medezeggenschap
Vaardigheden	<ol style="list-style-type: none"> 1. mede-organiseren/ initiëren maatschappijgerichte actie
Houdingen	<ol style="list-style-type: none"> 1. betrokkenheid bij samenleving 2. verantwoordelijkheid t.o.v. deel van de samenleving (buurt, milieu, vluchtelingen, etc.)
Ervaringen	
Binnenschools	organiseren van op samenlevingsgerichte actie

Aan de slag!

1. Lees de kaarten door en bedenk vooraf wat met het advies van de leerlingen gedaan kan worden. Maak eventueel vooraf afspraken met de directie of betrokkenen wat concreet met de aanbevelingen gedaan kan worden. Zo kunt u de verwachtingen van de leerlingen bijstellen. Als er echt iets gedaan wordt met de aanbevelingen werkt dit erg stimulerend voor de leerlingen.
2. De scorekaarten bevatten instructies voor de leerlingen en de opdrachten kunnen zelfstandig of in groepjes worden uitgevoerd. Leerlingen zullen door de school moeten lopen om de duurzaamheidsscan uit te voeren.
3. Leerlingen presenteren hun resultaten in de werkgroep en/of in de aanwezigheid van de directeur.
4. De werkgroep vult de eindscore van elke scorekaart in bij stap 2 van het werkboek.

Opdracht 1. Scorelijst

Bekijk hoe jullie school scoort op het thema afval. Is iets niet duidelijk? Vraag het na bij een docent of conciërge.

Bespreek met elkaar of jullie vinden dat jullie school slecht, middelmatig of goed scoort. Zijn er nog onderwerpen die niet in de lijst staan, maar waarvan jullie vinden dat ze er wel bij horen? Voeg ze toe aan de scorelijst.

- 1. slecht, er kan nog veel verbeterd worden
- 3. middelmatig, er is nog wel wat verbetering nodig
- 5. goed, de school kan trots zijn

Wat	1	2	3	4	5
1. In en rond de school staan voldoende afvalbakken voor de hoeveelheid afval.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Op en om het schoolplein ligt geen (zwerf-) afval en/of (resten van) sigaretten.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Leerlingen ruimen regelmatig het schoolgebouw en het schoolterrein op.	☐	☐	☐	☐	☐
4. In elk lokaal staat een papierbak.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Er zijn aparte afvalbakken voor plastic afval.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Er zijn aparte afvalbakken voor Groente, Fruit en Tuinafval (GFT).	☐	☐	☐	☐	☐
7. Er zijn inleverbakken voor batterijen en Klein Chemisch Afval (KCA).	☐	☐	☐	☐	☐
8. Leerlingen en docenten gooien hun afval in de juiste afvalbak.	☐	☐	☐	☐	☐
9. Onze school gebruikt gerecycled papier.	☐	☐	☐	☐	☐
10. Onze school print dubbelzijdig.	☐	☐	☐	☐	☐
11. De printerinstellingen zijn inktzuinig en papierbesparend.	☐	☐	☐	☐	☐
12. Papieren handdoekjes en andere papieren wegwerpproducten zijn gemaakt van hergebruikt materiaal.	☐	☐	☐	☐	☐
13. Docenten gebruiken stenen mokken in plaats van kartonnen of plastic wegwerpbekertjes.	☐	☐	☐	☐	☐
14. De school heeft een beleid om de hoeveelheid afval te verminderen.	☐	☐	☐	☐	☐
15. Afval wordt hergebruikt, bijvoorbeeld kurk bij handvaardigheid of autobanden voor het maken van bloemperken.	☐	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐	☐
Totaalscore					

Opdracht 2. Afval

Vormt afval op jullie school een probleem? Waarom wel of niet?

Opdracht 3. Conclusies

Bekijk de uitkomsten van de scorelijst en beantwoord onderstaande vragen. Bespreek daarna de uitkomsten van alle thema's in de werkgroep en vul samen 'Stap 2' in het Eco-Schools werkboek in.

Welke onderdelen gaan goed?

Welke onderdelen zijn voor verbetering vatbaar?

Wat kan de werkgroep doen om dit te verbeteren?

Opdracht 1. Scorelijst

Bekijk hoe jullie school scoort op het thema communicatie. Is iets niet duidelijk? Vraag het na bij een docent of conciërge.

Bespreek met elkaar of jullie vinden dat jullie school slecht, middelmatig of goed scoort. Zijn er nog onderwerpen die niet in de lijst staan, maar waarvan jullie vinden dat ze er wel bij horen? Voeg ze toe aan de scorelijst.

- 1. slecht, er kan nog veel verbeterd worden
- 3. middelmatig, er is nog wel wat verbetering nodig
- 5. goed, de school kan trots zijn

Wat	1	2	3	4	5
1. Op onze school is zichtbaar dat wij meedoen aan Eco-Schools.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Alle leerlingen weten dat onze school meedoet aan Eco-Schools.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Bezoekers zien duidelijk dat wij meedoen aan Eco-Schools.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Leerlingen denken mee over leuke, ludieke acties op school.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Het logo van Eco-Schools staat op de website van onze school.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Op de website van onze school staan foto's en/of filmpjes van Eco-Schools activiteiten.	☐	☐	☐	☐	☐
7. Onze school wisselt ideeën uit met andere (Eco-) scholen.	☐	☐	☐	☐	☐
8. Onze school heeft contact met (Eco-) scholen in andere landen (bijvoorbeeld China of de VS etc.).	☐	☐	☐	☐	☐
9. Er zijn projecten/projectweken over duurzaamheid of een duurzaamheidsthema.	☐	☐	☐	☐	☐
10. Er is een 'Eco-hoek'/bord met nieuws over Eco-Schools (bijvoorbeeld de namen van de werkgroepleden, activiteiten, meterstanden, etc.).	☐	☐	☐	☐	☐
11. In het beleid van onze school staan doelen op het gebied van duurzaamheid.	☐	☐	☐	☐	☐
12. Onze school organiseert acties waar de buurt bij betrokken is (bijvoorbeeld afval opruimen, een tentoonstelling, toneelstuk, kledinginzameling, etc.).	☐	☐	☐	☐	☐
13. Onze school heeft contact met (lokale) media over activiteiten op school.	☐	☐	☐	☐	☐
14. Onze school gebruikt sociale media om te vertellen over de verschillende (duurzame) projecten.	☐	☐	☐	☐	☐
15. Onze school heeft een Eco-Code.	☐	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐	☐
Totaalscore					

Opdracht 2. Communicatie over duurzaamheid

Hoe communiceert jullie school over Eco-Schools? Geef minimaal 2 voorbeelden.

Opdracht 3. Conclusies

Bekijk de uitkomsten van de scorelijst en beantwoord onderstaande vragen. Bespreek daarna de uitkomsten van alle thema's in de werkgroep en vul samen 'Stap 2' in het Eco-Schools werkboek in.

Welke onderdelen gaan goed?

Welke onderdelen zijn voor verbetering vatbaar?

Wat kan de werkgroep doen om dit te verbeteren?

Opdracht 1. Scorelijst

Bekijk hoe jullie school scoort op het thema energie. Is iets niet duidelijk? Vraag het na bij een docent of conciërge.

Bespreek met elkaar of jullie vinden dat jullie school slecht, middelmatig of goed scoort. Zijn er nog onderwerpen die niet in de lijst staan, maar waarvan jullie vinden dat ze er wel bij horen? Voeg ze toe aan de scorelijst.

- 1. slecht, er kan nog veel verbeterd worden
- 3. middelmatig, er is nog wel wat verbetering nodig
- 5. goed, de school kan trots zijn

Wat	1	2	3	4	5
1. Als een lokaal leeg is, is het licht uit.	☐	☐	☐	☐	☐
2. In alle lokalen is energiezuinige verlichting, bijvoorbeeld spaarlampen of ledlampen.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Alle ramen hebben dubbelglas.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Als het raam openstaat, is de verwarming uit.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Computers staan uit als deze niet worden gebruikt.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Het digibord staat uit als deze niet wordt gebruikt.	☐	☐	☐	☐	☐
7. Computers gaan aan het einde van de dag helemaal uit (niet stand-by), bijvoorbeeld door een stekkerblok met rode uitknop.	☐	☐	☐	☐	☐
8. Buitendeuren en tussendeuren vallen vanzelf dicht.	☐	☐	☐	☐	☐
9. Onze school heeft energiezuinige apparaten, bijvoorbeeld koelkasten of computers.	☐	☐	☐	☐	☐
10. Onze school heeft radiatorfolie en tochtstrips aangebracht.	☐	☐	☐	☐	☐
11. In alle ruimtes hebben de verwarmingen een eigen thermostaatknop.	☐	☐	☐	☐	☐
12. Na schooltijd en in vakanties staat de verwarming lager.	☐	☐	☐	☐	☐
13. Onze school neemt meterstanden op van elektriciteit en gas.	☐	☐	☐	☐	☐
14. Onze school heeft groene stroom.	☐	☐	☐	☐	☐
15. Onze school wekt zelf duurzame energie op, bijvoorbeeld met zonnepanelen.	☐	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐	☐
Totaalscore					

Opdracht 2. Energie

Gaat jullie school bewust om met energie? Waar merken jullie dat aan?

Opdracht 3. Conclusies

Bekijk de uitkomsten van de scorelijst en beantwoord onderstaande vragen. Bespreek daarna de uitkomsten van alle thema's in de werkgroep en vul samen 'Stap 2' in het Eco-Schools werkboek in.

Welke onderdelen gaan goed?

Welke onderdelen zijn voor verbetering vatbaar?

Wat kan de werkgroep doen om dit te verbeteren?

Opdracht 1. Scorelijst

Bekijk hoe jullie school scoort op het thema gebouw en omgeving. Is iets niet duidelijk? Vraag het na bij een docent of conciërge.

Bespreek met elkaar of jullie vinden dat jullie school slecht, middelmatig of goed scoort. Zijn er nog onderwerpen die niet in de lijst staan, maar waarvan jullie vinden dat ze er wel bij horen? Voeg ze toe aan de scorelijst.

- 1. slecht, er kan nog veel verbeterd worden
- 3. middelmatig, er is nog wel wat verbetering nodig
- 5. goed, de school kan trots zijn

Wat	1	2	3	4	5
1. Ons schoolgebouw past goed in het straatbeeld en de buurt.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Ons schoolgebouw is goed onderhouden.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ons schoolgebouw is met milieuvriendelijke materialen gebouwd.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Onze school en het schoolplein zijn netjes en afvalvrij.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Buitendeuren sluiten uit zichzelf, bijvoorbeeld door deurdrangers of schuifdeuren.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Binnendeuren sluiten uit zichzelf, bijvoorbeeld door deurdrangers of schuifdeuren.	☐	☐	☐	☐	☐
7. In lokalen komt genoeg daglicht binnen.	☐	☐	☐	☐	☐
8. De temperatuur is goed geregeld. Het is niet te koud of te warm.	☐	☐	☐	☐	☐
9. Het schoolgebouw wordt ook gebruikt voor of na de lessen, bijvoorbeeld voor cursussen of sporten.	☐	☐	☐	☐	☐
10. Wij krijgen wel eens les buiten op het schoolplein of in de (directe) omgeving van de school.	☐	☐	☐	☐	☐
11. Onze school heeft een buitenleslokaal.	☐	☐	☐	☐	☐
12. Er is op/rond het gebouw geen vandalisme, bijvoorbeeld graffiti.	☐	☐	☐	☐	☐
13. Er groeien struiken/planten/bloemen op het schoolplein.	☐	☐	☐	☐	☐
14. In de buurt van onze school is 'groen' aanwezig, bijvoorbeeld een veldje of park waar je naar toe kan.	☐	☐	☐	☐	☐
15. Onze school ligt niet vlakbij een drukke (snel-) weg.	☐	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐	☐
Totaalscore					

Opdracht 2. Gebouw en omgeving

Wat vinden jullie van jullie schoolgebouw en de omgeving van de school? Waarom vinden jullie dat?

Opdracht 3. Conclusies

Bekijk de uitkomsten van de scorelijst en beantwoord onderstaande vragen. Bespreek daarna de uitkomsten van alle thema's in de werkgroep en vul samen 'Stap 2' in het Eco-Schools werkboek in.

Welke onderdelen gaan goed?

Welke onderdelen zijn voor verbetering vatbaar?

Wat kan de werkgroep doen om dit te verbeteren?

Opdracht 1. Scorelijst

Bekijk hoe jullie school scoort op het thema groen. Is iets niet duidelijk? Vraag het na bij een docent of conciërge.

Bespreek met elkaar of jullie vinden dat jullie school slecht, middelmatig of goed scoort. Zijn er nog onderwerpen die niet in de lijst staan, maar waarvan jullie vinden dat ze er wel bij horen? Voeg ze toe aan de scorelijst.

- 1. slecht, er kan nog veel verbeterd worden
- 3. middelmatig, er is nog wel wat verbetering nodig
- 5. goed, de school kan trots zijn

Wat	1	2	3	4	5
1. In ons schoolgebouw is groen te vinden, bijvoorbeeld planten, een binnentuin of een aquarium.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Het groen binnen het schoolgebouw wordt goed verzorgd.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Bij verschillende vakken komt het onderwerp groen/natuur aan de orde.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Wij hebben groen op het schoolplein, bijvoorbeeld planten, bomen, grasveld of vijver.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Het groen rondom het schoolgebouw wordt goed verzorgd.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Bankjes, bloembakken, etc. rond de school zijn gemaakt van natuurlijke of duurzame materialen.	☐	☐	☐	☐	☐
7. Leerlingen helpen bij het onderhoud van groen op het schoolplein.	☐	☐	☐	☐	☐
8. Onze school heeft een schooltuin, moestuin of groenlokaal.	☐	☐	☐	☐	☐
9. Leerlingen helpen bij het onderhouden van de schooltuin of moestuin.	☐	☐	☐	☐	☐
10. Leerlingen eten wat ze zelf hebben verbouwd.	☐	☐	☐	☐	☐
11. Onze school heeft een eigen composthoop.	☐	☐	☐	☐	☐
12. Onze school gebruikt geen chemische bestrijdingsmiddelen tegen onkruid of insecten.	☐	☐	☐	☐	☐
13. Onze school heeft een groen dak (waar planten op groeien).	☐	☐	☐	☐	☐
14. Onze school contact met lokale of nationale natuur- en/of milieuorganisaties.	☐	☐	☐	☐	☐
15. Onze school gaat op 'groene' excursie, bijvoorbeeld naar een boerderij, bos of natuurgebied.	☐	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐	☐
Totaalscore					

Opdracht 2. Groen

Is er op jullie school aandacht voor groen? Waar merken jullie dat aan?

Opdracht 3. Conclusies

Bekijk de uitkomsten van de scorelijst en beantwoord onderstaande vragen. Bespreek daarna de uitkomsten van alle thema's in de werkgroep en vul samen 'Stap 2' in het Eco-Schools werkboek in.

Welke onderdelen gaan goed?

Welke onderdelen zijn voor verbetering vatbaar?

Wat kan de werkgroep doen om dit te verbeteren?

Opdracht 1. Scorelijst

Bekijk hoe jullie school scoort op het thema hygiëne. Is iets niet duidelijk? Vraag het na bij een docent of conciërge.

Bespreek met elkaar of jullie vinden dat jullie school slecht, middelmatig of goed scoort. Zijn er nog onderwerpen die niet in de lijst staan, maar waarvan jullie vinden dat ze er wel bij horen? Voeg ze toe aan de scorelijst.

- 1. slecht, er kan nog veel verbeterd worden
- 3. middelmatig, er is nog wel wat verbetering nodig
- 5. goed, de school kan trots zijn

Wat	1	2	3	4	5
1. Ons schoolgebouw is schoon.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Er zijn geen schimmelplekken in het schoolgebouw, bijvoorbeeld op muren en plafonds.	☐	☐	☐	☐	☐
3. In onze school ligt geen stof.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Vuilniszakken worden vervangen als deze vol zijn.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Onze school heeft een gladde vloer en geen vloerbedekking, zodat deze makkelijk schoon te houden is.	☐	☐	☐	☐	☐
6. In onze school is voldoende frisse lucht, door een goed werkend ventilatiesysteem of door regelmatig de ramen open te zetten.	☐	☐	☐	☐	☐
7. De schoonmakers gebruiken milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen.	☐	☐	☐	☐	☐
8. Onhygiënische plekken, zoals toetsenborden en deurknoppen, worden extra schoongemaakt.	☐	☐	☐	☐	☐
9. Toiletten worden elke dag schoongemaakt.	☐	☐	☐	☐	☐
10. Leerlingen en docenten wassen hun handen na toiletbezoek.	☐	☐	☐	☐	☐
11. In de toiletten zijn altijd schone handdoeken aanwezig of een houder met (gerecyclede) papieren handdoekjes.	☐	☐	☐	☐	☐
12. Leerlingen (en docenten) kunnen via een automaat maandverband, tampons of condooms aanschaffen.	☐	☐	☐	☐	☐
13. Voedsel in de kantine wordt hygiënisch bereid en bewaard, bijvoorbeeld volgens HACCP-normen.	☐	☐	☐	☐	☐
14. Tafels in de kantine/aula worden na iedere pauze goed schoongemaakt.	☐	☐	☐	☐	☐
15. Leerlingen douchen na gym.	☐	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐	☐
Totaalscore					

Opdracht 2. Hygiëne

Hoe staat het met de hygiëne op jullie school? Is jullie school schoon en fris? Waar is dat aan te merken?

Opdracht 3. Conclusies

Bekijk de uitkomsten van de scorelijst en beantwoord onderstaande vragen. Bespreek daarna de uitkomsten van alle thema's in de werkgroep en vul samen 'Stap 2' in het Eco-Schools werkboek in.

Welke onderdelen gaan goed?

Welke onderdelen zijn voor verbetering vatbaar?

Wat kan de werkgroep doen om dit te verbeteren?

Opdracht 1. Scorelijst

Bekijk hoe jullie school scoort op het thema mobiliteit. Is iets niet duidelijk? Vraag het na bij een docent of conciërge.

Bespreek met elkaar of jullie vinden dat jullie school slecht, middelmatig of goed scoort. Zijn er nog onderwerpen die niet in de lijst staan, maar waarvan jullie vinden dat ze er wel bij horen? Voeg ze toe aan de scorelijst.

- 1. slecht, er kan nog veel verbeterd worden
- 3. middelmatig, er is nog wel wat verbetering nodig
- 5. goed, de school kan trots zijn

Wat	1	2	3	4	5
1. De verkeerssituatie rondom onze school is veilig.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Onze school is goed bereikbaar met het openbaar vervoer.	☐	☐	☐	☐	☐
3. In onze school hangen vertrektijden van het openbaar vervoer.	☐	☐	☐	☐	☐
4. De meeste leerlingen wonen dicht bij school (<10 km).	☐	☐	☐	☐	☐
5. Veel leerlingen (>25%) komen lopend of met de fiets naar school.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Veel leerlingen (>25%) komen met de bus of tram naar school.	☐	☐	☐	☐	☐
7. Weinig leerlingen (<25%) komen op de scooter naar school.	☐	☐	☐	☐	☐
8. Zeer weinig leerlingen (<10%) komen met de auto naar school.	☐	☐	☐	☐	☐
9. De meeste docenten komen lopend, met de fiets of met het openbaar vervoer naar school.	☐	☐	☐	☐	☐
10. Onze school heeft een fietsenstalling.	☐	☐	☐	☐	☐
11. Onze school heeft een stalling voor scooters.	☐	☐	☐	☐	☐
12. De stalling is groot genoeg voor alle fietsen/scooters.	☐	☐	☐	☐	☐
13. De stalling voor fietsen en scooters is overdekt.	☐	☐	☐	☐	☐
14. Onze school heeft een oplaadpunt voor elektrische scooters, fietsen of auto's.	☐	☐	☐	☐	☐
15. De school houdt bij excursies rekening met bijvoorbeeld de keuze van het vervoermiddel of de afstand.	☐	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐	☐
Totaalscore					

Opdracht 2. Mobiliteit

Met welke vervoermiddelen is jullie school bereikbaar? Hoe komen de meeste leerlingen naar school?

Opdracht 3. Conclusies

Bekijk de uitkomsten van de scorelijst en beantwoord onderstaande vragen. Bespreek daarna de uitkomsten van alle thema's in de werkgroep en vul samen 'Stap 2' in het Eco-Schools werkboek in.

Welke onderdelen gaan goed?

Welke onderdelen zijn voor verbetering vatbaar?

Wat kan de werkgroep doen om dit te verbeteren?

Opdracht 1. Scorelijst

Bekijk hoe jullie school scoort op het thema veiligheid. Is iets niet duidelijk? Vraag het na bij een docent of conciërge.

Bespreek met elkaar of jullie vinden dat jullie school slecht, middelmatig of goed scoort. Zijn er nog onderwerpen die niet in de lijst staan, maar waarvan jullie vinden dat ze er wel bij horen? Voeg ze toe aan de scorelijst.

- 1. slecht, er kan nog veel verbeterd worden
- 3. middelmatig, er is nog wel wat verbetering nodig
- 5. goed, de school kan trots zijn

Wat	1	2	3	4	5
1. Leerlingen voelen zich veilig binnen de school.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Op onze school zijn er anti-pestregels.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Op school zijn geen ruzies of vechtpartijen.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Leerlingen voelen zich veilig in de omgeving van onze school.	☐	☐	☐	☐	☐
5. In het donker is er voldoende verlichting op het schoolplein, in de fietsenstalling en bij de ingang van onze school.	☐	☐	☐	☐	☐
6. We weten welke docent de vertrouwenspersoon is bij wie we terecht kunnen.	☐	☐	☐	☐	☐
7. Er hangen in en rond de school bewakingscamera's.	☐	☐	☐	☐	☐
8. Leerlingen met krukken of een rolstoel kunnen makkelijk naar binnen en zich door school bewegen.	☐	☐	☐	☐	☐
9. Op school is altijd iemand aanwezig met een EHBO-diploma of BHV-diploma (BedrijfsHulpVerlener).	☐	☐	☐	☐	☐
10. Glazen deuren zijn voorzien van veiligheidsglas.	☐	☐	☐	☐	☐
11. Op het schoolplein wordt gestrooid als het vriest.	☐	☐	☐	☐	☐
12. Onze school heeft brandmelders, brandblussers en brandslangen.	☐	☐	☐	☐	☐
13. Nooduitgangen zijn duidelijk aangegeven.	☐	☐	☐	☐	☐
14. We weten wat we moeten doen in een noodgeval, bijvoorbeeld als het brandalarm afgaat.	☐	☐	☐	☐	☐
15. Onze school oefent 1x per jaar een ontruiming van het gebouw.	☐	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐	☐
Totaalscore					

Opdracht 2. Veiligheid

Voelen leerlingen zich veilig op jullie school? Waarom wel of niet?

Opdracht 3. Conclusies

Bekijk de uitkomsten van de scorelijst en beantwoord onderstaande vragen. Bespreek daarna de uitkomsten van alle thema's in de werkgroep en vul samen 'Stap 2' in het Eco-Schools werkboek in.

Welke onderdelen gaan goed?

Welke onderdelen zijn voor verbetering vatbaar?

Wat kan de werkgroep doen om dit te verbeteren?

Opdracht 1. Scorelijst

Bekijk hoe jullie school scoort op het thema voeding. Is iets niet duidelijk? Vraag het na bij een docent of conciërge.

Bespreek met elkaar of jullie vinden dat jullie school slecht, middelmatig of goed scoort. Zijn er nog onderwerpen die niet in de lijst staan, maar waarvan jullie vinden dat ze er wel bij horen? Voeg ze toe aan de scorelijst.

- 1. slecht, er kan nog veel verbeterd worden
- 3. middelmatig, er is nog wel wat verbetering nodig
- 5. goed, de school kan trots zijn

Wat	1	2	3	4	5
1. De koffie en thee in de lerarenkamer is fairtrade en/of biologisch.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Het eten en drinken in de kantine is fairtrade en/of biologisch.	☐	☐	☐	☐	☐
3. In de kantine is gezond eten te koop, zoals fruit of volkoren producten.	☐	☐	☐	☐	☐
4. In de kantine is geen ongezond eten te koop, zoals patat, frisdrank of gevulde koeken.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Er zijn af en toe vegetarische dagen in de kantine.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Het aanbod in de kantine is seizoensgebonden.	☐	☐	☐	☐	☐
7. Het aangeboden voedsel wordt zo veel mogelijk lokaal ingekocht.	☐	☐	☐	☐	☐
8. Leerlingen en docenten gebruiken broodtrommels in plaats van plastic zakjes of aluminiumfolie.	☐	☐	☐	☐	☐
9. Leerlingen en leraren gooien geen eten weg.	☐	☐	☐	☐	☐
10. Leerlingen kunnen makkelijk flesjes vullen met kraanwater.	☐	☐	☐	☐	☐
11. Leerlingen en docenten staan positief tegenover gezond eten in de kantine.	☐	☐	☐	☐	☐
12. De kantinemedewerker/cateraar staat positief tegenover een gezonde schoolkantine.	☐	☐	☐	☐	☐
13. Onze school kan (mee) bepalen wat er in de kantine en automaten te koop is.	☐	☐	☐	☐	☐
14. Leerlingen kunnen meedenken over het aanbod in de kantine.	☐	☐	☐	☐	☐
15. In lessen is aandacht voor gezond en duurzaam eten.	☐	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐	☐
Totaalscore					

Opdracht 2. Duurzaam eten

Is er op jullie school aandacht voor duurzaam en gezond eten? Waar merken jullie dat aan?

Opdracht 3. Conclusies

Bekijk de uitkomsten van de scorelijst en beantwoord onderstaande vragen. Bespreek daarna de uitkomsten van alle thema's in de werkgroep en vul samen 'Stap 2' in het Eco-Schools werkboek in.

Welke onderdelen gaan goed?

Welke onderdelen zijn voor verbetering vatbaar?

Wat kan de werkgroep doen om dit te verbeteren?

Opdracht 1. Scorelijst

Bekijk hoe jullie school scoort op het thema water. Is iets niet duidelijk? Vraag het na bij een docent of conciërge.

Bespreek met elkaar of jullie vinden dat jullie school slecht, middelmatig of goed scoort. Zijn er nog onderwerpen die niet in de lijst staan, maar waarvan jullie vinden dat ze er wel bij horen? Voeg ze toe aan de scorelijst.

- 1. slecht, er kan nog veel verbeterd worden
- 3. middelmatig, er is nog wel wat verbetering nodig
- 5. goed, de school kan trots zijn

Wat	1	2	3	4	5
1. Alle toiletten hebben een stopknop.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Alle kranen zijn sensorkranen.	☐	☐	☐	☐	☐
3. In alle kranen zitten waterbesparende dopjes (perlators).	☐	☐	☐	☐	☐
4. Er zijn geen lekkende kranen of stortbakken.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Kranen blijven na het handenwassen of waterdrinken niet onnodig open staan.	☐	☐	☐	☐	☐
6. De apparaten op school die water gebruiken zijn zuinig met water, bijvoorbeeld de afwasmachine.	☐	☐	☐	☐	☐
7. De douches bij gym hebben waterbesparende douchekoppen.	☐	☐	☐	☐	☐
8. Regenwater dat op het dak valt gaat niet naar het riool, maar wordt opgevangen in een regenton of gaat direct de grond in.	☐	☐	☐	☐	☐
9. Regenwater dat op het dak valt wordt hergebruikt, bijvoorbeeld om de tuin te besproeien of om het toilet mee door te spoelen.	☐	☐	☐	☐	☐
10. Leerlingen drinken kraanwater of vullen hun flesjes met kraanwater in plaats van water uit flessen, zoals Spa of Evian.	☐	☐	☐	☐	☐
11. Op school is een watermeter aanwezig.	☐	☐	☐	☐	☐
12. De meterstand van het waterverbruik wordt bijgehouden.	☐	☐	☐	☐	☐
13. Wij gaan wel eens op waterexcursie, bijvoorbeeld naar een watermuseum, gemaal, schip of rioolwaterzuiveringsinstallatie.	☐	☐	☐	☐	☐
14. Leerlingen helpen bij het opnemen van de meterstanden.	☐	☐	☐	☐	☐
15. Onze school heeft een beleid opgesteld om water te besparen.	☐	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐	☐
Totaalscore					

Opdracht 2. Water

Gaat jullie school bewust met water om? Waar merken jullie dat aan?

Opdracht 3. Conclusies

Bekijk de uitkomsten van de scorelijst en beantwoord onderstaande vragen. Bespreek daarna de uitkomsten van alle thema's in de werkgroep en vul samen 'Stap 2' in het Eco-Schools werkboek in.

Welke onderdelen gaan goed?

Welke onderdelen zijn voor verbetering vatbaar?

Wat kan de werkgroep doen om dit te verbeteren?